

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

5/2008

LEDARE

Inte genom styrka, inte genom kraft

- Är det svårt att skriva ledare?

- Nog är det ganska svårt, svarade jag den man från Savolax som häromveckan ställde den ärliga frågan.

- Jo, det märks nog, svarade han på sitt ärliga och rättframma sätt. Jag har läst Hörnstenens ledare många år och jag måste nog säga att när man läser någon av dem, så får man intrycket av att den är skriven med milt våld, "gjord och icke född"... Litet tångförlossning liksom över det hela.

Jag småler åt den ärliga savogubben. I södra Finland kanske man tänker precis lika, men man lindar in sitt svar och säger inte riktigt lika "rakt på sak".

- Du borde någon gång skriva om framtiden, inte alltid bara om det som har varit, sade han ännu. Ett direktiv så att säga.

Jag konstaterade att det nummer han fick i handen (det förra) nog också handlade om framtiden. Jag skrev i ledaren om att utvecklingen enligt min mening allt mera går mot "en kyrka i kyrkan". Både hos oss och hos andra.

Med milt våld? Orden blev i mitt sinne, så hjärtligt tack till Savolax!

Jag började tänka på ett par andra ord, ur profeten Sakarjas bok, som handlar om hur framtiden kan förändras. Profeten betonar, att förändringen helt och hållet är beroende av Gud. Den kan inte tvingas fram. *Inte genom styrka, inte ge-*

nom kraft.

Många förändringar och försök att få ordning på sakerna i vår egen kära kyrka är på den orätta linjen: genom styrka och kraft. Man använder maktens väg. Genom lagar och förordningar, direktiv och brev försöker man få människor att underordna sig och tvingar dem på detta sätt att handla mot deras övertygelse. Men alla sådana lösningar ger upphov till nya problem. De föder ingen gemenskap.

Guds Ord pekar åt ett annat håll. "Inte genom styrka, inte genom kraft, utan genom min Ande, säger HERREN Sebaot."

När man tänker på de skeden som urkyrkan och senare den unga kyrkan måste gå igenom, är det lätt att tänka att situationen var mer eller mindre omöjlig.

Den judiska traditionen var ganska absolut. Evangeliet tvingade apostlarna och den unga kyrkans ledare att acceptera att också andra skulle få del i Guds rike. Trots att Jesus hade sagt "gör alla folk till lärjungar", hade många svårt att acceptera detta i praktiken.

I Jerusalem samlades man till ett möte (Apg. 15) för att försöka lösa problemen. Paulus skrev i ett av sina brev att "här är inte jude eller grek". Hur löstes frågorna i urkyrkan? Svaret lyder: "...utan genom min Ande..."

Också nu har kyrkorna stora problem. Enligt min mening gör man fel om man tänker att man med styrka och kraft och

makt skall försöka lösa problemen. Eller genom att uppvisa beslutsamhet.

Inte genom styrka, inte genom kraft, utan genom min Ande, säger HERREN Sebaot.

Vi måste be om att Guds Helige Ande förnyar oss och att Han för oss ut ur alla återvändsgrändar till konstruktiva lösningar. Till Guds egen lösning.

Men "genom min Ande" betyder också "genom mitt Ord". Jesus sade: "Det är Anden som ger liv, köttet är inte till någon nytta. De ord som jag har talat till er är Ande och liv." (Joh. 6:63).

Guds Ord föder nytt liv. Den enda makt som skall utövas i kyrkan är Guds Ords makt. Herren skapar nytt genom sitt Ord. "Det är skarpare än något tveeggat svärd" (Hebr. 4:12). Det "tränger igenom", eller så som det heter i den nya bibelöversättningen "Guds Ord är levande...och tränger så djupt..."

Just en sådan genomgripande förnyelse, en förnyelse som "tränger så djupt" är vad som nu behövs. Förändringsbehov finns det gott om. Det är inte nya paragrafer i kyrkolagen eller kyrkoordningen som nu behövs, åtminstone inte av denna orsak. Det räcker inte med att förnya bestämmelser eller ersätta dem med andra. Nu behöver vi en beröring av Guds Helige Ande.

När man följer med utvecklingen i kyrkan, märker man att ställningstagandena och uttalandena förändras med tiden. Idag anses sådant som självklart som för ett par årtionden avvisades i det närmaste enhälligt. Tiderna förändras, sägs det. Och kyrkan måste förändras. Vi lever inte längre under medeltiden.

Sanningen är dock den att människan förändras med tiden. Det kallas sekularisering. En följd av denna sekularisering är att man också vill att kyrkan skall anpassa sig. Kyrkan borde genom sitt budskap kunna påverka samhällets värderingar och beslut, men nu vill man i stället att kyrkan skall förändras i enlighet med de värderingar som godkänts i samhället.

I Guds heliga Ord talas det om ett annat slag av förändring. "Och anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom sinnets förnyelse, så att ni kan pröva vad som är Guds vilja, det som är gott och fullkomligt och som behagar honom." (Rom. 12:2).

"Inte genom styrka, inte genom makt, utan genom min Ande, säger Herren Sebaot." Sak. 4:6

17.10.2008
Henrik Perret

STI:s stadgeenliga HÖSTMÖTE

hålls tisdagen den 25.11. kl. 16 i STI.

**Beslutanderätt tillkommer representanterna för
medlemsorganisationerna, men alla hälsas välkomna till tillfället.**

Behandling av bl.a verksamhetsplanen och budgetförslaget för år 2009.

Varför skriver folk ut sig ur kyrkan?

Paneldiskussion vid öppnandet av STI:s höstsession

Paneldiskussionen i samband med höstterminsstarten 10.9. behandlade ett aktuellt problem inom kyrkan, och egentligen inom alla traditionella västerländska kyrkor. Kyrkornas medlemssantal minskar, och i många länder måste kyrkobyggnader säljas. Vad är orsaken till problemet? Professor Jouko Talonen och domprosten Matti Poutiainen inledde diskussionen.

En föränderlig värld

Man har i olika gallupar försökt undersöka orsakerna till att folk skriver ut sig ur kyrkan. Redan under många decennier har man skrivit ut sig ur den lutherska kyrkan. Talonen påpekade, att förr i tiden motiverades utskrivningarna t.ex. av politiska orsaker. Kyrkan betraktades som reaktionär, och till en sådan institution kunde en vänsterpolitiskt aktiv inte höra. Idag är den vanligaste orsaken till att man skriver ut sig att man har fjärmats från tron och att den inte längre betyder något.

Det är främst unga som skriver ut sig. Två tredjedelar av dem är under 40 år. Pensionärer skriver just inte ut sig ur kyrkan. De unga anser inte att det är meningsfullt att höra till kyrkan. De politiska motiveringarna har ingen betydelse i det nuvarande läget.

Av de unga deltar ca 90 % i skriftskolan, men, så som Poutiainen påpekade, så torkar ideologin på två år. Många är redan när de fyller arton år redo att skriva ut sig.

Kyrkan i förändring

Naturligtvis har också kyrkan och den offentliga bilden av kyrkan förändrats. Kyrkan har en inre teologisk splittring, innehållet i dess budskap har drabbats. Det finns inte någon enhetlig bild av kyrkans målsättningar eller ens av dess väsen. Några skriver ut sig därför att man anser att kyrkan sviker sin sak.

I många yttranden fästes uppmärksamheten vid kyrkans bild i offentligheten. Man klagade både över olika kyrkliga kampanjer och över massmedierna, som inte inspirerar någon religiös sökare. I stället för att ställas inför Kristus möter man endast tvivel och nedbrytande kritik av bibelns auktoritet – dvs samma saker som får människor att skriva ut sig ur kyrkan. Befrämjar kyrkan själv genom sin verksamhet det att man skriver ut sig ur kyrkan?

Sekulariseringens följder

En av de svåraste frågeställningarna gäller samhällets förändring. I hela Europa har samhället sekulariserats och denna ideologiska förändring syns hos kyrkans medlemmar. Ett samhälle som präglas av materialismen, föraktar kyrkan, betraktar den som konservativ och anser att dess uppfattningar t.o.m. kan vara skadliga för människor.

Det tryck, som den samhälleliga ideologin utsätter oss för, kan vara en speciellt anmärkningsvärd faktor. Talonen påminde om att t.ex. i Lettland minskade statskyrkan mycket snabbt till en obetydlig nivå på grund av den kommunistiska påtryckningen. Det samhälleliga hot, som varade i några decennier, gjorde att den lutherska kyrkans medlemsantal decimerades till ca 1%.

Också hos oss finns många kyrkofientliga krafter. I samtalet var man överens om att fritänkarna endast utgör en obetydlig del av

motståndet mot kristen tro. Man ansåg att bl.a. medierna och i huvudstadsregionen särskilt Helsingin Sanomat måldmedvetet har motsatt sig kyrkans åsikter redan under många år.

Kan man göra något?

Kan medlemsflykten på något sätt undvikas? I en mening är svaret säkert nekande. Poutiainen sade att stora och omfattande ideologiska och samhällseliga förändringar bidrar att man utträder ur kyrkan. Det är t.o.m. svårt att analysera dessa, för att inte säga att det är svårt att finna enkla lösningar.

Denna åsikt bekräftas av de svårigheter som finns inom andra kyrkor. I Sverige, Norge och Danmark skriver människor ut sig i ännu högre grad, oberoende av vilka kompromisser i för nutidsmänniskor önskvärd riktning som kyrkans ledare går med på. Den lutherska kyrkan i Tyskland är en skugga av sitt forna jag. I England och Skottland har miljoner lämnat kyrkan, och ingen förändring i denna massiva utskrivningstrend kan ännu skönjas. Föreställningen att en stor "trogen" skara skulle stanna kvar, stämmer inte, åtminstone vad

dessa länder beträffar.

I ett sådant läge som detta är det väsentligt att diskutera hur man skall förhålla sig till medlemsflykten. Kyrkan är idag splittrad och nu pågår närmast ett panikskede. Man saknar en helhetssyn på kyrkans väsen. Det är naturligtvis möjligt, med tanke på den teologiska splittringen, att en sådan helhetssyn inte någonsin går att finna. Det är uppenbart att kyrkan "politiceras" i olika partier och att deras inbördes maktkamp avgör vilka åsikter kyrkans ledning i olika skeden driver.

Inför medlemsflykten är den största frågan: vad är kyrkan? Det viktigaste är inte varför man skriver ut sig ur kyrkan. Det viktigaste är att fundera över en hurudan kyrkan man vill tillhöra. Är det en religiös serviceanstalt eller enbart en kyrklig ceremonimästare? Är det en moralistisk kyrka, en kyrka som ger direktiv för livet och som försöker överträffa skolväsendets etiska uppfostringsnivå och erövra mark i den samhällseliga debatten? Eller är det en kyrka som förkunnar Kristus genom lag och evangelium, till frälsning för syndare, av nåd allenast, till det eviga livet?

Timo Eskola

Den förlorade sonen studerar Ordet

Teologins utmaningar

Teol.stud. Dani Puolimatka är nu en tredje årets studerande. Han ger intryck av att vara mycket omsorgsfull och målmedveten i sina studier. Men det var inget lätt val för Dani att börja studera teologi. Prästkallelsen förde honom in i en dogmatisk kris och den tvingade honom att fördjupa sig i den lutherska kyrkans lära.

- Jag läste Bibeln och bekännelseskrifterna jämsides och jag jämförde dem för att se om de stämde överens. Jag blev verkligen tvungen att fundera, att be och studera Bibeln innan jag fick visshet om att den lutherska läran verkligen överensstämmer med Bibeln. Det var i synnerhet läran om dopet och om den trålbundna viljan som inte föreföll förnuftig, men jag kom inte ifrån att de stod i överensstämmelse med Bibeln. Och under minst ett halvår funderade jag över ämbetsfrågan, konstaterar Dani.

- Det har varit en kamp för mig att inte låta mitt förstånd gå över bibelordet. Så har jag fått lära mig att godkänna att det finns frågor som jag inte finner svar på.

- STI är en verkligt betydelsefull plats för mig själv men också för mina studier, och det är jag tacksam för. Här finns ett gott bibliotek, en högklassig undervisning och framför allt trevliga människor, av Timo och Henca kan man fråga vad som helst, säger Dani småleende.

- Under sommaren medan STI var stängt märkte jag att jag fick ledsamt efter Institutet. Här finner man alltid sådana som man kan samtala med om teologin och om annat som berör livet. Man måste konstatera att STI gör studielivet till liv.

Framtidsdrömmar och planer

Fritiden ägnar Dani bland annat åt musiken.

- Förr spelade jag trummor i flera olika band. För tillfället spelar jag egentligen ingenstans, förutom där hemma där jag trakterar synt och gitarr. Men musiken har jag trots det nära hjärtat.

- Tidigare kunde jag ha påstått att mitt intresse var att läsa teologisk litteratur, men numera kan man väl inte kalla det ett intresse.

Av studierna har Dani kvar ungefär tre år. Denna höst börjar han i ett "kand-seminarium" som behandlar Paulus teologi. Dessutom har han andra planer för det närmaste året. Endast några dagar före intervjun förlovade sig Dani med sin flickvän Anna-Pauliina. Dani drömmer också om att flytta bort från huvudstadsregionen trots att han har bott i Esbo under största delen av sitt liv.

- Livet här är alltför hektiskt och ore-gelbundet och här finns för mycket folk, konstaterar Dani.

- Jag drömmer också om att någon gång

få studera vid Missouri-synodens prästseminarium och att få förverkliga min kallelse till präst. För närvarande förefaller den kyrkliga situationen sådan att den enda möjligheten att få utföra en pastors uppgifter ser ut att vara i Lutherstiftelsen, berättar Dani.

- Om kvällarna läser jag alltid någon Psalm och andaktslitteratur. De ger mig tröst och trygghet i livet, säger Dani.

Mariina Metsävirta

Den förlorade sonens återkomst

- För mig är tron liktydig med frälsning från helvetet. Redan i dopet fick jag ta emot trons gåva och som barn fick jag en andlig uppfostran, men jag har som yngre också levat den förlorade sonens liv. Vid övergången från lågstadiet till högstadiet började jag härja och göra alla slags dumheter ända fram till mitten av gymnasietiden. Men redan i lågstadiet hade jag börjat läsa Bibeln och hade redan hunnit halvvägs. Som gymnasist fick jag plötsligt tanken att slutföra läsningen eftersom jag hade börjat. Småningom började ordet påverka mig och tron började återvända. Det var ingenting som skedde plötsligt utan tron grep tag i mig allt mera, berättar Dani om sitt liv.

- Slutligen kom jag nästan som av misstag med på Folkmissionens ungdomskvällar. Tillsammans med pappa började jag besöka Bibelinstitutets gudstjänster. Senare har jag hittat ett andligt hem i Lutherstiftelsens gudstjänstgemenskaper.

Nuförtiden försöker Dani hålla fast vid en daglig bibelläsning.

Foto: Anna-Pauliina Marttinen

*Låt gulna varje blad på kvist,
låt falna varje strå;
Guds rika nåd, det vet jag visst,
den skiftar ej ändå.*

Psb 542:3

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen

Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon

09 668 9550

Fax

09 6689 5555

E-post

sti@teolinst.fi

förnamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida

www.teolinst.fi

Bankförbindelse

Sampo 800011-564245

Annställda

generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Öppet

vardagar kl. 9–19

Tryckeri

Kirjapaino Hermes Oy

Pärbilder

Anna-Pauliina Marttinen

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift
för understödande medlemmar: 35 €/år (stude-
rande 10 €, kollektiv 100 €). Bockåvor, under-
stöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)*
sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Lasse Nikkarikoski

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Säningsmannen
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland)
Finlands ev.luth. Student- och Skolungdoms-
mission

Radiomissionsorganisationen Budbärarna
Finlands ev.luth. Folkmission
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Finska Bibelinstitutet

Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland